

que ad ea nō vident q̄ futura sunt: s̄ ad p̄terita pertinere. **Q**d licz experiri in eis dictis vel canticis: quoz̄ seriē mēoriter reddimus. **D**iffeniz p̄videremus cogitatione q̄d sequit̄: non vtiq̄ diceremus. **E**t tñ v̄t p̄uideamus: nō p̄videntia nos instruit: s̄ mēoria. **N**am donec finiat̄ om̄e q̄d dicimus: siue canimus: nihil ē q̄d nō p̄uisum p̄spectūq̄ p̄ferat̄. **E**t tñ cū id agimus: nō dicimur p̄videnter: s̄ memoriter canere vel dicere: et qui hoc in multis ita p̄ferendis valent plurimū: nō solet eoz̄ p̄videntia: s̄ mēoria p̄dicari: fieri ista in animo vel ab aīo nostro nouimus: et certissimi sumus. **Q**uō autē fiant: quāto attentius voluerimus aduerte re: tanto magis noster et sermo succūbit: et ip̄a nō p̄durat intentio: vt ad liquidū aliquid nō strā intelligentia: et si non lingua pueniat. **E**t putamus nos vtrū dei p̄vidētia eadē sit q̄ memoria et intelligentia: q̄ nō singula cogitanda aspiciat: s̄ vna eterna et imutabili atq̄ ineffabili visione complectit̄ cuncta que nouit: tanta mentis infirmitate posse comprehendere? **I**n hac igit̄ difficultate et angustia libet exclamare ad deum viuū.

Ps. 138 Mirificata est scientia tua ex me: inualuit: et nō potero ad illā. **E**t me q̄p̄pe intelligo q̄ sit mirabilis et incōprehensibilis scientia tua: qua me fecisti: q̄n̄ nec meip̄m cōprehendere valeo quē fecisti: et tñ in meditatione mea exardescet ignis vt queraz̄ faciē tuam semper.

Ps. 38 De speculo in quo per imaginē dei trinitas eius vtiq̄q̄ intellecta conspiciat̄.

Ca. VIII. **M**corpalem substantiā scio esse sapientiam: et lumen esse in quo vident̄ que oculis carnalibus vident̄: et tñ v̄t r̄tus tanq̄ spiritualis.

1. Cor. 13 Videmus nunc inquit p̄ speculū in enigmate: tunc autē facie ad faciez̄. **Q**uale sit et q̄d sit hoc speculū si queramus: p̄fecto illud occurrit q̄d in speculo nisi imago nō cernit̄. **H**oc ergo facere conati sumus vt per imaginē hanc q̄d nos sumus: videremus vt cūq̄ a quo facti sumus: tanq̄ p̄ speculū.

2. Colo. 3 **H**oc si significat etiā illud q̄d ait idem ap̄tus. **N**os autē reuelata facie gl̄iaz̄ dñi specularantes: in eandē imaginē transformamur de gl̄ia in gl̄iam tanq̄ a dñi spiritu. **S**pecularantes dixit: p̄ speculū videntes: nō de specula p̄spicientes. **Q**uod in greca lingua nō est ambigū. **V**nde in latinaz̄ translate sunt ap̄lice littere. **I**bi quippe speculum vbi apparent imagines rerū a specula de cuius altitudine longius aliquid intuemur: etiam sono verbi distat om̄ino: satisq̄ apparet ap̄tm a speculo: nō a specula dixisse: gl̄oriā dñi specularantes. **Q**d vero ait. **I**n eandem imagi-

nem transformamur: vtiq̄ imaginē dei vult intelligi: eandēq̄ dicens: istā ip̄az̄ sc̄z̄ id est quā specularamur: q̄z̄ eadē imago est et gl̄oria dei: sicut alibi dicit. **U**ir quidē nō debet velare caput cū sit imago et gl̄oria dei. **D**e quibus verbiam in libro duodecimo differuimus. **T**ransformamur ergo dixit: de forma in formā mutamur: atq̄ trāsimus de forma obscura in formā lucidam: q̄z̄ et ipsa obscura imago dei est: et si imago: p̄fecto etiā gl̄ia in qua hoies creati sumus: p̄stantes ceteris aīalib̄. **D**e ipsa quippe natura humana dictū est. **U**ir quidem nō debet velare caput cū sit imago et gl̄ia dei. **Q**ue natura in rebus creatis excellentissima: cū a suo creatore ab impietate iustificat̄: a deformati forma formosaz̄ transferē in formā. **E**t quippe et in ipsa impietate q̄tomagis dānabile vitiū tanto certius natura laudabilis. **E**t p̄pter h̄ addidit. **D**e gl̄oria in gl̄oriā: de gl̄oria creationis in gl̄oriā iustificationis. **Q**uis possit hoc et alijs modis intelligi q̄d dictū est. **D**e gl̄oria in gl̄oriā: de gl̄oria fidei in gl̄oriam speciei: de gl̄oria qua filij dei sumus: in gl̄oriā qua similes ei erimus: q̄m̄ videbimus eū sicuti est. **Q**d vero adiunxit. **T**anq̄ a dñi sp̄u: ostendit gratia dei nobis p̄ferri tam optabilis transformatio nis bonum.

1. Cor. 11

1. Cor. 11

1. Job. 3

2. Cor. 3

De enigmate et tropicis locutionibus.

Ec dicta sunt p̄pter **Caplin. IX.**

H quod ait ap̄tus: nunc p̄ speculū nos videre. **Q**uia v̄o addit: in enigmate: multi hoc incognitū est q̄ eas litteras nesciūt in quibus est doctrina q̄dam de locutionū modis quos greci tropos vocant: eoz̄ greco vocabulo etiam nos v̄timur p̄ latino. **S**icut enī schemata v̄stratiuz̄ dicimus q̄z̄ figuras: ita v̄stratiuz̄ dicimus tropos q̄z̄ modos. **S**ingulorū autē modoz̄ siue tropoz̄ noīa: vt singula singulis referant̄: difficillimū est et insolentissimū latine enūciare. **U**nde q̄dam interp̄tes nostri: q̄d ait ap̄tus q̄ sunt in allegoria: nolentes grecū vocabulū ponere: circūloquēdo interp̄tati sunt dicentes: que sunt aliud ex alio significātia. **H**uius autē tropi: id est allegorie p̄les sunt species: in quibus est etiā q̄d dicitur enigma. **D**iffinitio autē ipsius noīs generalis: oēs etiā species cōplectat̄ necesse est. **A**c per hoc sicut oīs equus aīal est: nō om̄e aīal equus est: ita om̄e enigma allegoria ē: nō oīs allegoria enigma ē. **Q**uid igit̄ est allegoria nisi tropus vbi ex alio aliud intelligit̄ q̄le illudē ad thessalonice ses. **T**ra q̄ nō dormiam? sic et ceteri: s̄vigilem? et sobriū sim? **N**ā q̄ dormiūt nocte dormiūt et q̄ inebriat̄ nocte ebriū sunt. **N**os autē qui dici-

Sal. 4

1. Thes. 5

Liber

sumus: sobrii sumus. Sed hec allegoria: non est enigma. **N**ā nisi multū tardis iste sensus ipso prout est. Enigma est autē ut breuitatē et explicem obscura allegoria: sicut est. **S**anguisugae erant tres filie: et quaecūq; similia. Sed ubi allegoria noiauit aplos: nō in verbis eā reperit: sed in facto: cū e duob; filiis abrae: vno de ancilla: altero de libera: qd nō dictū sed etiā factū fuit: duo testamēta intelligēda monstrauit: qd anteq; exponeret obscurū fuit: p inde allegoria talis quod est generale nomē posset specialiter enigma noari. Sed qz non soli q eas litteras nesciūt quib; discūtropti qrit qd dixerit aplos nunc in enigmate nos videre: verū etiā qui sciunt: nō quod sit illud enigma ubi nūc videmus nosse desiderāt: ex vtroq; iueniēda vna est sentētia: et ex illo: s; q ait: **V**idemus nūc p seculū: et ex illo qd addidit: in enigmate **U**na est em̄ cum tota sic dicit: videmus nūc p speculū in enigmate: p inde qrituz mibi videt sicut nomine speculi imaginē voluit intelligi: ita nomine enigmatis q̄uis similitudinē: nō obscuram: et ad p̄spiciēdū difficile. **C**ū igit speculi et enigmatis noie quaecūq; similitudines ab apostolo significare intelligi possunt: q accomodate sunt ad intelligenduz deum: eo mō quo pot: nihil tñ ē accommodari? q̄ id qd imago ei? non frustra dicit. **N**emo itaq; miret etiā i isto modo videndi q cōcessus est huic vite: p speculū scz in enigmate laborare nos ut quōd cūq; videam. **N**omē q̄ppe hic non sonaret enigmatis: si esset facilitas visionis. **E**t hoc ē grandius enigma: ut non videamus quod non videre non possumus. **Q**uis em̄ non videt cogitationē suā? **S**t q̄s videt cogitationē suam: non oculis carnalibus dico: sed ipso interiore cōspectu. **Q**uis nō eam videt: et q̄s eam videt: qñ quidē cogitatio visio est animi quedā: siue assint ea que oculis q̄s corpaliibus videant: vlt ceteris sentiant sensib;: siue non assint: et eoz similitudines cogitatioē cernant. q nec corpalia sunt: nec corpaliū similitudines: sicut virtutes et vitia: sicut ipa deniq; cogitatio cogitat: siue illa que p disciplinas tradunt liberalesq; doctrinas: siue istoz oim cause superiores atq; rōnes in natura imutabili cogitent: siue etiā mala et vana ac falsa cogitemus: vel non consentiente sensu: vel errante consensu.

Quō p inspectionē verbi quod est in cogitatione mentis humane ad agnitiōez verbi qd de? est aliqten? possit accedi. **Ma. X.**

Ad nūc de his loquamur q nota cogitamus et habemus in noticia etiā si non cogitemus: siue ad cōtempla

tiuā sciam ptineant: quā pprie sapiam dicim? siue ad actiuā: quā pprie sciam nūcupandam esse differuimus. **S**imul em̄ vtrūq; mentis est vnus et imago dei vna. **N**ā x̄o de inferiore distinctius et seorsum agit: tunc nō est vocanda imago dei: q̄uis et tūc in ea nōnulla reperiat similitudo illius trinitat: qd in terciodecimo volumine oīdimus. **N**ūc ḡ simul d̄vniuersa scia hoīs loqmur: in q nobis nota sunt q̄cūq; sunt nota: q vtrūq; vera sunt: alioq̄n nota nō essent. **N**emo em̄ falsa nouit: nisi cūq; falsa esse nouit. **Q**d si nouit: verū nouit. **V**erū est em̄ q illa falsa sūt. **D**e his ḡ nūc differimus q nota cogitamus: et nota sunt nobis etiam si nō cogitent a nobis. **S**ed certe si ea dicere velimus: nisi cogitata nō possumus. **N**ā et si verba nō sonent: in corde suo dicit vtrūq; qd cogitat. **U**n̄ illud ē in libro sapientie. **D**ixerūt apud se cogitantes nō recte. **E**xposuit em̄ qd sit: dixerūt apud se: cū addidit: cogitantes. **H**uic simile est in euāgelio: q qdam scribe cū audissent a dño dictū palytico. **N**on fide fili remittunt tibi p̄ca tua: dixerūt intra se: hic blasphematur. **Q**uid est em̄ dixerūt intra se: nisi cogitantes? **D**eniq; seq̄. **E**t cū vidisset iesus cogitationes eoz dixit. **U**t qd cogitatis mala in cordibus vris? **S**ic matheus. **L**ucas autē hoc idē ita narrat. **D**eperūt cogitare scribe et pharisaei dicentes. **Q**uis ē q loquitur blasphemias? **Q**uis pot dimittere peccata nisi solus deus? **U**t cognouit autē cogitationes eoz iesus: r̄idens dixit ad illos. **Q**uid cogitatis in cordibus vris? **Q**uale est in libro sapie: dixerūt cogitantes: tale hic est: cogitauerūt dicentes. **E**t illic em̄ et hic ostendit intra se atq; in corde suo dicere: id est cogitando dicere. **D**ixerunt quippe intra se: et dictū est eis. **Q**uid cogitatis? **E**t de illo diuite cui? vberes fructus ager attrulit: ait ip̄e dñs. **E**t cogitabat intra se dicens. **Q**uedā ḡ cogitationes locutiones sunt cordis: vbi et os eius esse dñs ostēdit cū ait. **N**on qd intrat in os coinquinat hoīem sed qd p̄cedit ex ore hoc coinquinat hoīez. **U**na snia duo qdam hoīs ora cōplexus est: vnū corporis: alterū cordis. **N**ā vtrūq; vnde illi hoīez putauerūt inquinari in os intrat corporis. **U**n̄ autē dñs dixit inquinari hoīem: de cordis ore p̄cedit. **I**ta quippe exposuit ip̄e qd dixerat. **N**ā paulo post de hac re discipulis suis. **A**d huc inquit et vos sine intellectu estis. **N**on intelligitis: qz oīne qd in os intrat in ventrē vadit et in secessum emittit. **H**ic certe aptissime demōstrauit os corporis. **E**t in eo qd sequit os cordis ostendens. **Q**ue autē inquit p̄cedit de ore: de corde exiit: et ea coinquinant hoīez. **D**e corde em̄

Sap. 2.

Mat. 9.

Ibidem.

Luce. 5.

Sap. 2.

Mat. 9.

Luce. 12.

Mat. 15.

Ibidem.

Ibidem.